

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การสร้างสรรค์การแสดง

ชื่อวิชา นาฏศิลป์พื้นฐาน

รหัส ศ 21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

จำนวน 4 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้

ตัวชี้วัด ศ 3.1 ม 1/4 ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดง

สาระสำคัญ

การแสดงละครนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการแสดง เทคนิคการเขียนบท บทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆในการสร้างละคร อีกทั้งแนวทางการจัดการแสดงอีกด้วย และนี่คือพื้นฐานหลักๆที่จะสามารถสร้างสรรค์ละครได้อย่างสมบูรณ์แบบ

สาระการเรียนรู้

ความรู้

- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- บทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆในการสร้างละคร
- แนวทางการจัดการแสดง
- องค์ประกอบของบทละคร

ทักษะ

- การทำงานเป็นกลุ่ม
- การระดมความคิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- รักความเป็นไทย
- มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

1. มีความเข้าใจในหน้าที่ที่ตัวเองรับผิดชอบ
2. มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม
3. มีทักษะการวางแผนและปฏิบัติตามแนวทางที่ตนเองสร้างขึ้น

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายบทบาทหน้าที่ในการจัดสร้างละครได้ถูกต้อง
2. ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของละครได้
3. วางแผนและปฏิบัติตามรูปแบบที่นักเรียนได้สร้างขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.2ถามนักเรียนถึงการบ้านที่ให้นักเรียนไปเขียนบทละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และถามนักเรียนอีกว่าในความคิดของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคืออะไร

1.1 ให้นักเรียนจับกลุ่มให้ได้ 4 กลุ่มต่อหนึ่งห้อง และถามนักเรียนว่า "ในการสร้างละครนั้นจะต้องประกอบด้วยหน้าที่หลักๆอะไรบ้าง" (ผู้อำนวยการแสดง, ผู้กำกับการแสดง, ผู้กำกับเวที, ผู้เขียนบท, ผู้จัดการฝ่ายธุรการ, เจ้าหน้าที่เครื่องแต่งกายและแต่งหน้า, นักแสดง) ให้นักเรียนช่วยกันตอบ และสุดท้ายให้ครูสรุปหน้าที่และบทบาทในการจัดสร้างละคร

2. ขั้นปฏิบัติการสอน

2.1 ให้นักเรียนแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มและให้แต่ละฝ่ายเขียนหน้าที่ของตนเองลงไปในสมุด พร้อมอธิบายว่าตัวเองนั้นต้องรับผิดชอบต่อการแสดงละครอย่างไร

2.2 จากนั้นครูให้นักเรียนวางแผนการจัดการแสดงขึ้น ซึ่งครูนำเอกสารแนวทางการจัดการแสดงให้กับนักเรียนกลุ่มละ 2 แผ่น จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนและกรอกรายละเอียดส่งครูภายในชั่วโมง (โดยบทละครนั้นนักเรียนจะต้องพิจารณาจากบทที่สมาชิกในกลุ่มได้เขียนมาจากการบ้านที่ส่งในคาบที่แล้ว)

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอละครที่จะนำเสนอการแสดงของแต่ละกลุ่มโดยมีหัวข้อที่ต้องบอกผู้ชมดังนี้ 1 ชื่อกลุ่ม 2 แนะนำตัวโดยสมาชิกภายในกลุ่มโดยบอกหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วย(ผู้อำนวยการแสดง,ผู้กำกับการแสดง,ผู้กำกับเวที,ผู้เขียนบท,ผู้จัดการฝ่ายธุรการ,เจ้าหน้าที่ เครื่องแต่งกายและแต่งหน้า,นักแสดง) 3. ชื่อเรื่องละครที่จะนำเสนอ

3.2 สั่งการบ้านให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกลับไปซ้อมละครที่จะนำเสนอโดยจะต้องนำเสนอ 2 ครั้ง ครั้งแรกจะเป็นการแสดงตัวอย่างของแต่ละกลุ่มไม่เกิน 5 นาที และครั้งที่สองนักเรียนจะต้องออกมาแสดงละครเต็มรูปแบบโดยมีเวลาไม่เกิน 10 นาที

การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน(รวบยอด)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละคร	สร้างสรรค์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละครครบถ้วน	สร้างสรรค์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละครเป็นส่วนใหญ่	สร้างสรรค์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละครบ้าง	สร้างสรรค์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละคร
2. กระบวนการคิดและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการคิดและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกขั้นตอน	สร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการคิดและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกือบครบทุกขั้นตอน	สร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการคิดและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกขั้นตอนเล็กน้อย	สร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการคิดและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. การแสดง	แสดงได้สมจริง ถ่ายทอด อารมณ์ สื่อสารกับผู้ชมได้ตรงตามลักษณะของตัวละครทุกคน	แสดงได้สมจริง ถ่ายทอด อารมณ์ สื่อสารกับผู้ชมได้ตรงตามลักษณะของตัวละครเป็นส่วนใหญ่	แสดงได้สมจริง ถ่ายทอด อารมณ์ สื่อสารกับผู้ชมได้ตรงตามลักษณะของตัวละครเล็กน้อย	แสดงได้สมจริง ถ่ายทอด อารมณ์ สื่อสารกับผู้ชมได้ตรงตามลักษณะของตัวละคร
4. บทสรุป แนวคิด	มีบทสรุป แนวคิดที่ผู้ชมสามารถนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันได้	มีบทสรุป แนวคิดที่น่าจะนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันได้	มีบทสรุป แนวคิด	ไม่มีบทสรุป แนวคิด
5. เครื่องแต่งกาย	แต่งกายได้ตรงตามลักษณะของตัวละคร มีความคิด	แต่งกายได้ตรงตามลักษณะของตัวละคร มีความคิด	แต่งกายได้ตรงตามลักษณะของตัวละคร	แต่งกายไม่ตรงตามลักษณะตัวละคร
6. ฉากและอุปกรณ์ประกอบการแสดง	สร้างสรรค์ มีความสวยงาม มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์สวยงาม	สร้างสรรค์ มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์สวยงาม	มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แข็งแรง	มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
22-24	ดีมาก
16-21	ดี
10-15	พอใช้
0-9	ปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง องค์ประกอบการสร้างละคร

บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในการสร้างละคร

ทีมงานสร้างละครจะประกอบด้วยบุคคลที่ทำหน้าที่ฝ่ายต่างๆ มากมายหลายสาขาซึ่งแต่ละฝ่ายล้วนมีบทบาทสำคัญในอันที่จะทำให้การจัดการแสดงละครประสบผลสำเร็จ ซึ่งความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างทีมงานทุกฝ่าย รับเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การแสดงละครสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ทุกฝ่ายต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบละเว้นการก้าวล่วงของผู้อื่น มีน้ำใจให้อภัยต่อกัน

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการแสดงละคร ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ดังนี้

1. **ผู้อำนวยการแสดง** คือผู้จัดหรือหัวหน้าคณะในการจัดการแสดงละครแต่ละครั้ง เป็นผู้กำหนดนโยบาย รูปแบบการแสดง เรื่องที่จะนำมาแสดง จัดสรรหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ดูแลงบประมาณ เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ
2. **ผู้กำกับการแสดง** ควบคุมผู้แสดงให้แสดงได้สมบทบาทตามที่กำหนดไว้ จัดองค์ประกอบต่างๆ ของละครให้มีความสมจริง
3. **ผู้กำกับเวที** เป็นผู้รับผิดชอบต่อจากผู้กำกับการแสดงเฉพาะในเรื่องการแสดงบนเวที มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของเวที เป็นผู้เดียวที่สั่งให้การแสดงเริ่มหรือหยุด ติดต่อสั่งงานเกี่ยวกับไฟ แสง เสียงประกอบ ตลอดจนการเปิดปิดฉากละคร
4. **ผู้เขียนบท** เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เขียนบทละคร สร้างโครงเรื่องคำพูดและเหตุการณ์ ผู้เขียนบทละครนับเป็นหัวใจสำคัญของการละครละครจะสนุกได้รับผลดีเพียงใดอยู่ที่ผู้เขียนบทละครเป็นสำคัญผู้เขียนบทต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเป้าหมายหลักคืออะไร ต้องการสื่ออะไรกับผู้ดูเช่นแนวคิด คติสอนใจ เป็นต้น
5. **ผู้จัดการฝ่ายธุรการ** เป็นฝ่ายจัดการทุกอย่างเกี่ยวกับธุรกิจของโรงละคร จัดสถานที่แสดง ดูแลการจำหน่ายบัตรที่นั่ง รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ดู
6. **เจ้าหน้าที่เครื่องแต่งกายและแต่งหน้า** ต้องรู้ว่าฉากใดมีผู้แสดง มีตัวละครกี่ตัว ใช้ชุดสีอะไร แบบไหน ส่วนเครื่องแต่งหน้าต้องเตรียมให้พร้อมและมีความสามารถในการแต่งหน้าตัวละครได้สมจริง
7. **นักแสดง** คือ ผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในบทละครมาสู่ผู้ชม

แนวทางการจัดการแสดง

ในการจัดการแสดง สิ่งแรกที่ผู้จัดการแสดงจำเป็นต้องทราบคือ ขั้นตอนการเตรียมการแสดง เพื่อให้การทำงานดำเนินได้อย่างราบรื่น ซึ่งขั้นตอนสำคัญประกอบด้วย

1. **พิจารณาบทละคร** บทละครที่จะนำมาแสดงจะต้องมีแนวคิดที่เป็นคติสอนใจแก่ผู้แสดงและผู้ชม สำหรับการฝึกหัดทักษะในการแสดงเบื้องต้น ควรเป็นบทละครสั้นๆ
2. **คัดเลือกผู้แสดง** การคัดเลือกผู้แสดงควรให้เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของตัวละครในเรื่อง
3. **การจัดฉาก** การจัดฉาก เวที แสง สี เสียง และดนตรีประกอบการแสดงจะมีชีวิตชีวามากขึ้น แม้ว่าจะเป็นการแสดงของผู้เรียน แต่ควรฝึกบุคคลากรที่อยู่เบื้องหลังเวทีในการจัดฉาก เวที เครื่องประกอบฉากและดนตรี เพื่อให้บรรยากาศสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
4. **การฝึกซ้อม** เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดในการแสดงละคร เพื่อให้การแสดงเป็นไปตามธรรมชาติ ผู้แสดงต้องท่องบทให้คล่อง ซ้อมการเคลื่อนไหว การกำหนดตำแหน่งของตัวละครบนเวที ทั้งนี้ผู้กำกับเวทีควรจัดอุปกรณ์สำหรับประกอบการแสดงจริงมาใช้ในการฝึกซ้อมด้วย
5. **การประเมินผล** ผู้แสดงและผู้ร่วมงานทั้งหมดต้องช่วยกันประเมิน โดยครูอาจารย์ผู้สอนควรเข้าร่วมประเมินด้วย

องค์ประกอบของบทละคร

องค์ประกอบของบทละครมีส่วนประกอบสำคัญดังนี้

1. **โครงเรื่อง** คือการจัดลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ การเขียนโครงเรื่องสำหรับละครเยาวชน ควรเริ่มด้วยเหตุการณ์ที่น่าสนใจ สนุกสนาน ตื่นเต้น ซึ่งโครงเรื่องของละครจะประกอบด้วยช่วงต่างๆ ได้แก่
 1. ช่วงปูพื้น บทละครจะเริ่มปูพื้นให้ผู้ชมได้รับรู้ที่มาของตัวละครตัวเอก ตัวร้าย และตัวประกอบอื่นๆ สี่ให้รู้ว่าตัวละครจะทำอะไรด้วยวัตถุประสงค์ใด
 2. ช่วงกลาง การเกิดอุปสรรคต่างๆ ที่กระทำโดยละครตัวร้าย มีการขัดขวาง ต่อสู้ท้ายสุดตัวละครตัวเอกฟันฝ่าผ่านพ้นอุปสรรคไปได้
 3. ช่วงสุดท้าย ผ่านจุดตื่นเต้น ดำเนินไปถึงจุดคลี่คลาย(จบ)
2. **ตัวละคร** ประกอบด้วยตัวเอกซึ่งเป็นศูนย์กลางของเรื่อง ตัวรองเป็นตัวสำรองจากตัวเอก เป็นตัวที่ช่วยแก้ไขสถานการณ์ ตัวร้ายเป็นศัตรูกับตัวเอก
3. **แก่นเรื่อง** คือแนวคิดที่ผู้เขียนบทละครต้องการสื่อกับผู้ชม โดยผ่านการแสดง เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว กินผักทำให้ร่างกายแข็งแรง
4. **บทพูด** บทละครสำหรับเยาวชนจะนิยมบทเจรจาสั้นๆ ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาง่ายๆ

ตรงไปตรงมา รวมทั้งภาษาท่าทาง กิริยาท่าทาง การกระทำ จังหวะในการแสดง กิจกรรมอาการต่างๆ ควรมรการออกแบบเพื่อสื่อสารเรื่องราวต่างๆ แก่ผู้ชมให้เข้าใจง่าย

5. **เพลงประกอบ** ดนตรีถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเชื่อมฉาก กำหนดอารมณ์ของตัวละคร ทำให้ละครมีความสมจริงมากขึ้น
6. **ภาพและเทคนิค** ได้แก่ ฉาก แสงไฟ ภาพที่เกิดขึ้นบนเวที ซึ่งจะทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วมคล้อยตามไปกับการแสดง

ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติ ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน
หลักพอเพียง	ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ	การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆอย่างรอบคอบ	การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
ความรู้	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆในการสร้างละคร แนวทางการจัดการแสดง และองค์ประกอบของบทละคร		
คุณธรรม	มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีน้ำใจ		